

NOTES ON WORDS FROM THE POETS. FOR STANDARD IV.

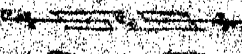
Containing Meanings, parsing of difficult words, Gujarati equivalents, Full explanation of difficult lines in Gujarati and English, Guj. Translation of all lines for Standard IV, Hints on Analysis & occasional remarks thereon in the notes.

Prepared by
EXPERIENCED TEACHERS.

Published by
Ranchhodlal Motilal Shah

Richey Road—AHMEDABAD.
A. D. 1912. *Copies 2000.*

All rights reserved.

Printed by *Sankalchand Harilal*
Printed at the "Satya Vijaya" Printing
Press, Nawadarwaja—Ahmedabad.

PRICE 0--3--0.

ગુજરાત વિધાપીઠ
રેવરન્ડ જી. એલ. વેલ્સ
અમદાવાદ

૩૮૪૦

વેલ્સ સાહેબજીના માધ્યમથી સૌરાષ્ટ્રની
પાઠમાળાની નોંધ.

ગુજરાતી કોપીસાક્ષરજોષમાં ૧ લાની નોંધ ૦-૨-૦

પાઠમાળા ભાગ ૨ બીજી નોંધ ૦-૨-૬

પાઠમાળા ભાગ ૩ બીજી નોંધ ૦-૩-૦

પાઠમાળા ભાગ ૪ થી નોંધ ૦-૩-૦

બધી એકઠી ગણતરી દરેક વ્હીનું પોષ્ટલ ૦-૦-૬ થાય છે.

સર્વો વરસનું પંચાંગ-એશીસરોને, સ્કુલમાસ્તરોને, લા-
યબ્રેરીઆને, નાના મોટા વ્યાપારીઆને, કાર્ટમાં મેસનારોઆને,
હિસાબ રાખનાર સસ્થાઆને, એજીઆને તથા વિદ્યાર્થીઆને
ખરેખર આ પુસ્તક અત્યંત ઉપયોગી છે. વાર હિંદુ તીથી,
ખ્રીસ્તી તારીખ જલ્દી શોધી શકાય છે. પોતાની ઉમર પણ
શોધી કઢાય છે. કિ. રૂ. ૩-૦-૦ પણ ધરાડેલી કિ. રૂ.
૨-૦-૦ આપીયું. બીજા નકલીઆ પંચાંગથી અગ્રગ
રહેવા અલાભણ છે.

લીલીલ પ્રોસીજર કોડ-અરસોસની વાત છે કે બીજી
મહાન પ્રજાને દરેક વતની રાજકર્તાના કાયદાથી વાકેફગાર
હોય છે બ્યારે આપણે કાયદાથી અજ્ઞાન છીએ. વ્યવહારના
અત્યંત ઉપયોગી ચાલુ કાયદાથી તો દરેક જણે વાકેફ થવું એક-
એ. તેથી દીવસનીનું પુસ્તક જ્ઞાન મેળવવું હોય તો ઉપલેા કાયદો
વાંચો. ઇંગ્લીશમાં જે કાયદાની બારે કિમ્મત આપવી પડે છે
તેથી કિમ્મત ગુજરાતી કાયદાની નથી. સુપરરૅયલ આઠ
પેજ ૧૫૦ ફૂરમાની (૧૨૦૦ પાના) મૂલ્ય કિ. રૂ. ૭-૦-૦
છે. તે હાલ ધરાડેલી કિ. રૂ. ૬-૦-૦ માં મળશે. બી. પી જૂકુ.

તમારે ઇંગ્લેન્ડ-ગુજરાતી સ્કુલમાં ચાલતી અખર નોવેસો
લાકે બા વેચાતી એકએ તો તીએનાં સ્થળે લખશે.

બુકસેલર રથુડોડલાલ મોતીલાલ
સીંચરિડ અમદાવાદ.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજગતા કાપીગણિત વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૯૪૦ વર્ષાક

પુસ્તકનું નામ નોટ્સ ઓન વર્ડ્સ ફોર

દી પોએટરી ય

વિષય ૭/૨૮૦૧૬૭૭૭ ૩૧/૩૩

THE BLIND BOY.

Light, પ્રકાશ, તેજ. The brightness of the eye, The power of perception by vision
2 luceo, I shine.

Which, obj. of enjoy.

What, an interrogative pro.

Blessings, લાભ, સુખ. Advantages, Happiness.

Sight, આંખ, જોવાની શક્તિ. The eye, The power of seeing.

What—Sight, what sort of hapiness can be enjoyed by a man who can see.

Wondrous, નવાઈની, આશ્ચર્યકરક. Astonishing, marvellous.

See, Trans. verb, obj. which understood after things.

Bright, ઝગઝગતો, ચક્રચક્રિત. In a luminous or splendid manner (adv. modi-shines.)

L-8 or, નકામું છે.

L-11. Could—awake, જો હું હંમેશા જાગતો રહી શકું તે. If I can wake for all the time.
(Subjun. mood).

It were; It would be (Subj. mood and therefore sing. subj. with a plural verb).

L-13. Sighs, નિસાસા. Long breaths made in grief.

Mourn, દિલગીરી થતા. Be sorry for (simple Inf. obj. of hear.)

Hapless, કમનસીબ. Unfortunate.

Woe (વે) દુઃખ. Misery, Affliction.

Sure, ખાતરીથી, ખરેખર. Certainly, Indeed. (adv.)

Patience, ધીરજ, સચ્ચરી. Forbearance L. patior, I suffer.

L-16. Which is understood after loss obj. of can know.

L-18. Cheer of mind, મનનો આનંદ. Cheerfulness, good spirits.

Cheer. obj. of destroy.

Destroy, નાશ કરવો, હાથ લેવો. Take away & de, struo I build. (simp. infin. obj. of let.)

Boy. Non. after 'am' understood.

PAGE 142.

CASABIANCA.

Deck, ડેક. The floor-like covering of a ship.

But, શિવાય. Prep.

But he=except him.

Had fled, નાશી ગયા હતા. Had escaped (flee fled, fled.)

That, જે The Relative pro.

Lit, આગું દગું. Set fire to (Past tense of
'Light.')

Wreck, ભાગી ગયેલું વહાણ. A broken ship.

Shone round him, તેની આસપાસ પ્રસરી ગયો.

Spread: round him.

Flame, ભડકો. Blaze.

To rule the storm, તોફાનને કાબુમાં રાખવાને, To
control the tempest in the sea.

Born, જન્મથી હુશિયાર. Gifted by nature.

Creature, (Case in app. to 'He' in L. 5.)

Heroic blood, પરાક્રમી રવલાવ. Daring spirit.

Proud, મંગર. Haughty.

Childlike (form), આળક, નાનો. Young.

Form, Case in app. to 'He' in 4-5.

Rolled on, આગળ વધે ગયા. Spread forward.

Word, રા. Permission.

Father, Subj. of 'Heard'

Voice, Obj. „ „

Faint, બેભાન થયેલો. Senseless and motionless.

Task, કામ. Work.

Unconscious, બેભાન. Not knowing.

Lay, પડેલો હતો. Fell (Lie, Lay, Lain).

Booming, ગર્જના કરતા. Making a roaring
sound.

Shots, ગોળીના આર. Discharge of guns.

Fast, જલદીથી Soon Soon (An adv.)

Brow (બ્રાઉ) બમર.

Felt their breath, ભડકાની વરાળ લાગી Found
the flames very near him.

Waving, ઝુલતા. Moving.

Lone, એકાંત Solitary, Lonely.

Post, જગ્યા Place (L. pono, I put.)

Still, શાંત Quiet.

Despair, નિરાશ Hopelessness. L. De, down
& Spero, I hope.

(Adj. Desperate).

Shouted, ધ્રુમ પાડી. Cried out.

Sail, શદ An expanded cloth' raised on the
most.

Shroud, દોરડાં Ropes.

Wreathing, વીંટળાતો Encircling.

Made way, આવી પહોંચ્યો. Came up.

Wrapped, ઢાંકી દીધું. Covered.

Wild, અતિશય. Excessive.

Splendour, પ્રકાશ, ચળકાટ. Brilliant Lustro

4 Splendeo I shine (Adj. splendid).

Caught, પહોંચી વળ્યા. Reached.

Flag, વાવડો Banner.

Streamed, પવનમાં ઉડતો જણાતો. Flcated at
full length in the air.

Child, nom. case, subj. of streamed.

Burst, ધડાકો, કડાકો. A sudden breaking forth.

Thunder, ગર્જના. The sound which follows

a flash of lighting.

Around, આસપાસ. In all directions.

Fragments, કકડા, ટુકડા. Pieces L. Frango I break.

Strewed, ઉચર પાથર્યા હતા, ઘૂટા ઘૂટા નાંખ્યા હતા.

Spread over, scattered in.

Mast, વહાણનો ડુવો ડેળ. A long round piece of timber set upright in a boat or vessel to sustain the sail, yards &c.

Helm, સુકાન. The apparatus by which a ship is steered.

Pennon, વાવડો. Banner.

Fair, સુંદર. Beautiful.

Had=part, પોતાનું કામ બજાવ્યું હતું. Had done their work.

Faithful, નિમક હલાલ, Sincere, Honest L. fidus faith.

Noblest, ઉત્તમ. Best.

PAGE 145.

THE HOMES OF ENGLAND.

Stately, બલકાદાર, રોનકદાર. Splendid (Adjective.)

Stand, આવેલાં છે. Are situated.

Ancestral, અસરના વખતના. Very old, Ancient & Ante, before & cedo, Igo.

Pleasant, ખુશનુમા. Delightful.

Greensward, ઘાસથી ભરાયેલી જમીન. Turf green
with grass.

Bound, કુદે છે. Jump.

Sunny, ચળકતા. Bright.

Swan, રાજહંસ. A kind of bird living in
water. It has Snowy white feathers L.

Sono I sound Glides=moves gently

Past, આગળ થઇને. Beyond (Preposition.)

Rejoicing, આનંદ પમાડે તેવું. Giving joy L.

Re, back & gaudes I give delight.

Stream, વહેણે, ઝરો. A current of water.

Hearths, સગડી. (Fire is kept in all houses
in England for the inmates to warm
themselves.

Gladsome, આનંદી. Pleasing.

Household, કુટુંબને. Domestic.

Ruddy, લાલ. Red.

Looks, ચહેરા. Expression of eyes & face.

Flows forth in song, ગાવા માંડે છે. Begins
to sing.

Childish, છેકરાંને ગમે તેવી. Trifling & yet
amusing little children.

Tale, વાત. Story.

Tunefully, મધુર સ્વરથી. With a melodious
voice.

Glorious, પ્રખ્યાત. Well-known, Famous.

Page, પાડું, પુસ્તક. Book.

Of old, જૂના વખતની, Of ancient times.

Lips—old, કાઠિ સારા સ્વરથી જુની સારી ચોપડી વાં-
ચવા માટે છે.

Blessed, સુખી. Happy.

Softly, ધીમે ધીમે. Gently.

Holy, પવિત્ર. Sacred.

Quietness. શાંતિ. Calmness.

Sabbath Hours, આરામ લેવાનો વખત. Time
of rest.

Breathes from, નીકળે છે, ઉત્પન્ન થાય છે. Arises
from. (subj. ' that ')

Is laid, આવી રહેલી છે. Spreads (subj quiet-
ness.)

Solemn, પવિત્ર. Sacred, marked with reli-
gious gravity L sollus, all & annus a
year.

Chime, અવાજ. Sound of ringing.

Floats, ધીમે ધીમે પ્રસરે છે. Spreads quietly.

Woods, જંગલ. Forest.

Morn, સવાર. Morning.

Still, શાંત. Quiet (adjective)

Breeze, પવનની લહેર. A light wind.

Are born of, માંથી નીકળે છે, Are produced
from, Are due to cottage (used as an
adjective.)

Plains, મેદાન.

Are smiling, પ્રકાશે છે. Are shining, look beautiful.

Silvery, રૂપેરી, સફેદ. As white as silver.

Brooks, ઝરા Streams.

Hamlet, ગામડાની. of a small village (used as an adjective.)

Orchards, બાગ, વાડીઓ. Gardens.

Forth, આગળ. Forward, In front (An adverb.)

Peep, દેખાવા માંડે છે. Begin to appear.

Nook, ખૂણે. Corner.

Fearless, નિર્ભય પણે. Without any fear (An adverb.)

The lowly, ગરીબ લોકો. The poor (An adjective used as a noun.)

Eaves, બપરાની પાંખ. The edges of the roof of a building.

Each, નોમ. case subj. of peeps understood.

Bird, નોમ. case subj of sleeps understood

Free, સ્વતંત્ર. Of a free people.

Fair, સુદર. Beantiful.

Huts, ઝુપડી. Cottages.

Hall, પૈસાદારનાં ઘર. Houses of the rich.

Native, કુદરતી, પોતાના દેશનું. Natural L. Natus born.

Proof, દૃઢતા મજબુતી. Strength in spirt, Firmness (Native Proof may mean patrio-

tism સ્વદેશાભિમાન.

Be Reared, ઇજાવાય. Be trained or Fostered.
To guard, રક્ષણ કરવાને માટે. To defend (Ger-
undial Inf.)

Hallowed, પવિત્ર. Holy.

Wall, ઘર. The House.

For ever, હંમેશા. Always.

Groves, ઝાડની ઘરા. Collections of trees.

Sod, જમીન. The surface of the earth. Cover-
ed with turf.

Glad, આનંદી. Joyous.

PAGE 147.

THE FIRST GRIEF.

Grief, દિવંગીરી. Sorrow.

Butterfly, પતંગી, A kind of winged insect.

Glancing, જુએ છે. Looking (Bright is An
adverb.)

Beam, કિરણ. A Ray.

Track, રસ્તો. Path L. traho I draw.

To chase, પાછળ જવાને. To follow.

Flight, દોડવું ને. The act of flying.

Run wild, પુષ્કળ આવી ગયા છે. are seen in
abundance.

Flowers case in apposition to “ *flowers* ”
run wild.

Sowed, (સોડ) વાચી હતી. Scatterd the seeds
of obj which understood.

Vine, વાલ્મીકી વેલો. A plant which bears grapes.

Drooping with load ભારથી નમી જાય છે. Bend down with the burden.

Spring time, વસંતઋતુ. The season of spring.
Child-Casa in app. to ' He ' in the same line.

Face,-Obj of wilt see.

Lt see-Wilt see.

Smiled, પ્રકાશ તો હતો, તેજ મારતો હતો. Shone.

A Rose-ગુલાબનું ફૂલ.

Brief, ટુંકી. Short.

A roses'-given, જેમ ગુલાબનું ફૂલ થોડો વખત પ્રકાશીને સુગંધી આપ્યા પછી કરમાઇ જાય છે તેમતે છોકરો ટુંકી મુદતમાં મરી ગયો.

In vain, ફેકટ. To no purpose, uselessly.

Brook, ઝરો, વહેલો. A stream.

Glade, ઝાડીમાની રસ્તો. An open passage through a wood.

Are over, હવેથી અમે સાથે રમવા નહિ જઇએ. Shall we not play together ?

Wanderings (A verbal noun) going here are there.

Would-I wish.

PAGE 151.**THE MILLER OF THE DEE.**

Miller, દળવાને ધંધો કરનાર. One who keeps a flour Mill.

Hale, તંદુરસ્ત Healthy.

Beside, પાસે Near (Preposition).

(Besides=સિવાય, ઉપરાંત).

The River Dee is situated in England.

Lark, ચડેળ પક્ષી. A kind of bird that sings sweet.

Blithe, આનંદી. Merry, Joyous.

Than is a Conjunction.

He. nom. case subj. of " was " understood

Burden, ગાયનની ટુંક (વારંવારે બોલાતી ટુંક) The verse repeated in a song.

Envy, અદેખાઈ કરવી. L. in, and video I see (Adj. enviable.)

Wrong—be, તદન ખોટો. Utterly wrong, not at all saying what is right.

Could—thine જા માફ હૃદય તારા જેવું આનંદી હોય તો. If I am as gay as you are.(subj. mood)

Gladly, ઇચ્છીથી. Willingly.

Change, સારાવાટી કરવી Exchange.

Sing—("To' the sign of the infin-is understood after make, let, bid, dare, hear, see & all auxiliary verbs except ought.)

Simple. Inf. obj. of makes.

Free, છુટા Distinct.

Sad, દિલગીરી, શોકાતુર. Overcome with grief

Doffed, કાઢી નાંખી, Put off, took out=[ઉતારવી]

(Do on=પહેરી-Donned=પહેરી). (Do off=ઉતારવી=Doff).

Earn, મેળવું છું. Get.

Bread, ગુજરાત. Maintenance.

Quoth, કહ્યું. Said (The subj. always comes after this verb) I owe no penny, મારે એક પે-સત્તું દેવું નથી. I have no debt.

Pay—Obj. which understood.

Turns, ચલાવે છે, ફેરવે છે. Sets in motion.

Mill, ધણી. A machine for grinding.

Babcs, બેકરી Children.

Sighed, નિસાસો નાંખ્યો

The while, તેજ વખતે. At that time.

Farewell, હેઠ્ઠી સલામ. I bid good-bye to you

(May it fare well with thee)

Thou' dst=Thou wouldst.

Mealy, નરમ Soft. (Ad. from " Meal ")

Worth is an adjective having an object after it.

Crown is the adverbial object after worth.

Mill—Subj. of " is "

Such—boast, England is proud of persons like you [Such as thou art].

‘ As ’ is a relative pron-plu.num. nom.
after art.

Thou—Subj. of “ art ” understood.

Boast, અભિમાન ધરવા લાયક માણસો. Objects of
pride.

PAGE 162.

WE ARE SEVEN.

Lightly, સહેલાઈથી. Easily.

Feels—limb, અતિશય ચંચળ હોય છે, Is very
active.

Cottage, ઝુંપડામાં રહેનાર. Living in a hut
(Used as an adj.)

Years, (Accusative of time.)

Many a curl—Many curls.

A curl, ગોળવળ. A ringlet of hair.

That is a relative pronoun.

Clustered, ગુચ્છ થયા હતા. Grew in masses.

Rustic, ગ્રામ્ય, સદો. Simple.

Woodland, જંગલમાં રહેનાર જેવો. Like one living
in the forest.

Air, દેખાવ. Look, Appearance.

Clad, કપડા પહેલેલાં હતાં Dressed (Past parti-
ciple of clothe)

Maid, ડુંવારીશ. An unmarried girl.

Wondering, અચંચા પામીને. Being astonished
(Pres. part. ref. to ' she. ')

Pray, વિનંતી કરું છું. Request.

Churchyard, કબરસ્તાન. Burial ground.

Two—lie=Two are dead & gone.

Sweet, વહાલી. Dear.

Are laid, દાટેલાં છે. Are buried.

L. 34. ' They ' is redundant (નકમું છે Same
case as limbs).

Alive, ચાલક. Brisk.

Green, તાજ. Fresh.

Graves, કબરો. Tombs.

Steps, પગલાં. Paces. (Accusative of Distance.)

Side by side, પાસે પાસે. Near each other.

Stockings, મોટાં મોજાં. Covering for the foot &
leg. (Socks=ટુંકાં મોજાં.)

Knit, ગુથુંછું.

Kerchief, રમાણ. Handkerchief.

Hem, ઓટણું. To form a border.

Sunset, સૂર્ય અસ્ત. Setting of the Sun.

Light, અજવાળું, પ્રકાશ. Here it means bright.

Fair, ખુલ્લું. Fine, cloudless.

Porringer, વાડકો, જમ. A bowl, A cup, A
small dish.

Supper, વાળું. The evening meal.

Moaning, રડતી, વિલાપ કરતી. Lamenting.

Released pain, દુઃખામંથ્રી છેડતી. Freed her
from her agony.

Went away, મરીગય. Passed away.

Was forced to go, મરી ગયો. Was called away.

Died.

Spirits, આત્મા. Souls.

I was—away, વધારે વાત ચીત કરવી નકામી હતી. It was useless to talk with her on that matter.

Will, મરજી, ઇચ્છા. Desire, wish.

The—will, તે નાની છોકરી પોતાની મરજી પ્રમાણે જવાબ દેતી. That girl did not change her opinion and continued to say “ We are seven. ”

PAGE 206.

ALIOE FELL.

Post boy, ટપાલ લઈ જનાર છોકરો. The boy who carries post.

Drove—Career, ધણીજ ઉતાવળથી ઘોડા દોડાવ્યા.

For—drowaed, કારણકે ગર્જના કરતાં વાદળામાં ચંદ્ર દંકાય ગયો હતો.

Fierce, ભેસખંધ. Very fast.

Career, દોડ. A running L carrus a wagon.

Threatening, ગર્જના કરતાં. Thundering, Roaring.

Had drowned, ઢાંચી દીધો હતો. Had concealed.

A moan, ધીમે રડવાનો અવાજ. A low murmuring sound.

Lamentable, દયાજનક. Piteous.

Suddenly, એકાએક. All at once.

Chaise (શેઝ) ગાડી. A two wheeled carriage.

Ways—Accusative case governed by “in” understand.

At the word, સંભળીને. On hearing me.

Aught, કંઈપણ. Anything (Noun.)

Else, બીજું. Other. (An adj. quali-‘aught’)

Smacked his whip, ચાથુકનો અવાજ ડાઘે. Made a sharp noise by striking his whip.

Whip, ચાથુક. An instrument for driving horse.

Scampered, દોડ્યા જતા હતા Ran speedily L. ex. & campus the field.

Blast, પવનનો ઝપાટો. A gust of wind.

Bade, ફરમાવ્યું. Asked.(Past tense of ‘Bid.’)

Halt, થોભવાનું. To stop (Simple Inf, obj. of Bade.)

Alighting, નીચે ઉતરીને. Getting down.

Piteous, દયાજનક. Exciting pity.

Girl. Obj. of ‘ found. ’

Cloak, ઝબ્બો. An outer garment.

Bitterly, દુઃખ ઉત્પન્ન થાય તેવી રીતે. In a painful manner.

Innocent, નરઅપરાધી. Harmless L. in, not
nosco I know.

Burst, ફાટી જવું. Break down.

Leapt, કુદીપડી. Jumped.

What ails you, તને શું દુઃખ થાય છે. What is
it that you are suffering from ?

Ails, દુઃખીકરે છે. Gives pain to.

Sobbed, ડસકાં ખાધ બોલી. Sighed with tears
& said.

Entangled, ભરાયેલો. Interwoven in such
a way as not to be easily separated.

Weather-beaten, પવનના સપાટામાં આવેલું. Beaten
by the weather.

Rag, ચીથર. A piece of cloth torn off.

Scarecrow, કાચડા વીગેરે પક્ષીઓને બીચડાવા સારૂ
કરેલો ચાટિયો. Any thing set up to frighten
crows & other birds from fields & gardens.

Dangled, લટકતો, ઝૂલતો. Hanging loosely from.
Was twisted, વિટળાઈ ગયો હતો. Was wreathed.

Nave, પૈડાનું નારનું. The block in the centre
of a wheel.

Spoke, દાંતો. The radius of a wheel.

Lent, આપી. Gave.

Heed દરકાર. Care-with-Carefully.

Released, છુટો કર્યા. Took out.

Miserable, તદનઅરજ. Wretched.

Whither, ક્યાં. Where.

To-night, આજે રાત્રે This night.

Lonesome, એકાંત. Solitary.

Half-wild, જરા જંગલી રીતે. In a somewhat rude manner.

Past all relief, કોઈ પણ રીતે દુઃખમાંથી મુક્ત ન થાય તેવું. Beyond all cure.

Sob, ડસડું. A sigh (Object of “ Did send”)

Wretchedness, દુઃખી સ્થિતિ. A miserable way.

Could-end, કદી પણ દૂર નહિ થાય. Could never be removed.

Checked herself, દબાઈ ગઈ હતી. She could not answer.

Distress, દુઃખ. Pain.

Choke, યુગળાવી નાખવું. To suffocate, Block up.

All-cloak, આ બધું દુઃખ તેના કાઢી ગયેલા ઝલ્લાને લીધે થવું હતું. She was so very sorry as her cloak was torn.

Tottered, કાઢી ગયેલો, ચીરેચીરા થઈ ગયેલો. Torn in to rags.

Nigh, પાસે. (Nigh, Near, Nearest Next.)

Would be pacified, શાંત પડે. Would be calmed.

Tavern, દારૂની દુકાન. A public house where liquor is sold in small quantities.

Host, દુકાનદાર, વીસીવાળો. One who entertains guests.

Orphan-મા આપ વગરનું બાળક. A child who has lost his parents:

PAGE 264.
I REMEMBER.

Where—in which

Peeping, ઘેડીઆં કરતો. Looking narrowly.
In=is an adverb.

Wink, ફાલ, પળ. A moment (Lit. it means the act of closing the eye=આંખનો પલકારો)

He hever=soon, ને બરોબર વખતે ઉગતો હતો. He was seen in the sky exactly at the time required not a moment earlier than required.

Nor=Day, તેમજ થોડ્ય વખતે આથમી જતો હતો.
Nor did he remain in the sky longer than necessary.

The night-away, હું આ દુનિયામાંથી રાતમાં મરી ગયો હોતજ તો સારું. I wish I had passed away during the night.

Violents, એક જાતની પુદ્. Flowers of a bluish purple colour.

Lily-cups, કમળના ઊડનાં પાંદડાં. (પાંદડાનો આકાર પ્યાલા જેવો હોય છે.)

Lilacs (લાઇલકસ) જા છુડા રંગનાં પૂલના ઊડ. Plants bearing fragrant & beautiful flowers.

Robin, રતાશ પડતી જાતીવાળી એક ચક્ષી. A small European singing bird having a reddish breast.

Laburnum, યુરોપ દેશમાં થતું એક જાતનું ઝાડ. A European tree with clusters of yellow flowers & yielding hard wood.

Set, રોપ્યું. Planted.

Built, માળો બાંધતી. Built her nest.
 Is living yet, હજી હયાત છે. Exists even now.
 Was used, નીડેવ હતી. Was in the habit of
 Was accustomed to.
 To Swing, હીંચકા ખાવા.
 Rush, સપાટા બંધ જવું. Move forward with
 haste.
 Swallows, ચક્કીઓ.
 Heavy, ઉદાસ Sad.
 My-then ત્યારે તો હું પક્ષીઓમાંજ આનંદ માનતો હતો.
 Then I took great delight in seeing birds
 and flowers.
 Pools, ઢોળ, ડુંડ. Small & rather deep col-
 lections of water.
 Hardly, લાગ્યેજ. Scarcely.
 Cool, શાંત પાડવું. To calm.

PAGE 265.

Fever, ફેવર, મનનો ઉકળાટ. Excitement, Agitation,
 Brow, મન-Mind. (Lit. it means the eye-
 brow, લમર.)
 Fir-trees, દેવદારનાં ઝાડ.
 Slender, પાતળા. Not thick.
 Close, પાસે. Near.
 Childish, વગર સમજનાં, નાદાન. Foolish.
 Ignorance, અજ્ઞાન. Want of knowledge. L.
 In, not & nosco I know.
 Further off, ઘણેજ દૂર. Very far away.
 (forth, further, furthest.)

HINTS ON TRANSLATION.

This is an exercise which should receive great attention in English schools. Although a pupil may be able to read a sentence, to write it correctly from dictation, and to give the meanings of the different words, unless he can translate the whole, his knowledge of it is imperfect.

Translating word for word is the chief fault of young students. It has been explained that the usual order in an English sentence is, Subject, Verb, Object; whereas, in the Indian vernaculars, it is, Subject, Object, Verb. There are other important differences. In the Indian vernaculars the subordinate clause precedes the principal one; the cause precedes the effect; the reason precedes the inference; the order of time is strictly followed. In English the practice is generally different. Unless the variations or idioms are taken into account, translations will be unintelligible.

1. The whole of a passage prescribed for translation should first be read over very carefully to understand its general meaning.

2. Each sentence should be taken up in order, and translated with a careful regard to idiom. It should be easily intelligible without reference to the original. It should convey the whole meaning and nothing more.

3. As a rule, the simplest words are the best. Young students sometimes make themselves ridi-

culous by using long words, the meaning of which they do not fully understand.

The Indian vernaculars are often despised by students. On the contrary, they deserve careful study. It should be the ambition of every student to be able to write his own language in a simple, idiomatic, readable style. He might thus aid in enriching it, either by original compositions or by adaptations of English works.

In Gujarati translation of any English sentence.

1. Take up the Translation of the Enlargement of the subject.
2. Take up the Translation of the Subject.
3. „ the Enlargement of the object,
4. „ the Object.
5. „ the Extension of the predicate.
6. „ the Predicate.

 The subordinate sentence must precede the principal sentence.

HINTS ON PARSING.

Parsing of Nouns.

Parsing means telling the *parts of speech* of words, and their relations to other words in the sentence.

Parsing comes from a word meaning *part* (of *speech*).

In parsing *Nouns*, give 1. *The kind* (Common, Proper, &c.) 2. *The Number*. 3. *The Gender*. 4. *The Case*. 5. *The Relation to other words*.

The following is an example:—

Rama bought a book.

Rama, Noun, proper, masculine, singular, nominative, subject of *bought*.

Book, Noun, Common, neuter, singular, objective, object of *bought*.

Time is saved by omitting the words *gender*, *number*, and *case*.

PARSING OF ADJECTIVES

Adjectives are parsed by mentioning their class, their inflexions, and their relation to other words. Thus; He is a wiser man than his brother.

A, Demonstrative Adjective, called the Indefinite Article, belonging to the Noun *man*. *Wiser*, Adjective of quality, Comparative from *wise*, limiting *man*.

When an Adjective takes the place of a Noun, it may be parsed just as the Noun itself would be.

The hungry were filled. *The hungry*, an Adjective used as a noun, plural, common, nominative to, were filled.

PARSING OF PRONOUNS.

In parsing Pronouns give 1. *The Kind*; 2. *Person*; 3. *Number*; 4. *Gender*; 5. *Case*; 6. *Syntax*.

“ We saw the person whom on named.”

We—1st personal pronoun, plural, common gender, nominative, subject or the verb *saw*.

Saw—Verb.

The—Definite article qualifying *person*.

Person—Noun, common, singular, common gender, agreeing with its antecedent *person*, objective, governed by *named*.

You—2nd personal pronoun, plural, common gender, nominative, subject to the Verb *named*.

Named—Verb.

PARSING OF VERBS.

The following is the order to be observed:—1. *Conjugation* (Strong, Weak); 2. *Kind* (Transitive, Intransitive); 3. *Voice*; 4. *Mood*; 5. *Tense*; 6. *Person*; 7. *Number*; 8. *Syntax*.

PARSING OF ADVERBS.

In parsing Adverbs state; 1. The part of speech to which it belongs. 2. Its class. 3. The degree of comparison. 4. Its syntax.

THE BLIND BOY.

Gujarati Translation

અજવાળું જે કદી મારે જોવાનું નથી તે શું ચીજ છે તે કહો. આંખનાં શાં સુખ છે ! તમારા ગરીબ આંધળા છોકરાને કહો. જે આશ્ચર્યકારક ચીજો તમે જુઓ છો તે વિષે તમે વાત કરો છો. તમે કહો છો કે સૂર્ય ચક્રચક્ર પ્રકાશે છે. મને તેનો તાપ લાગે છે. પરંતુ તેનાથી (મારે માટે) રાત કે દિવસ શીરીને બનીશકે. જ્યારે જ્યારે હું ઊંધું છું અગર રમું છું ત્યારે મારી રાત અગર દિવસ હું મારી મેજેજ કરું છું. અને જો હું હંમેશાં જગતો રહી શકું તો મારે તો હંમેશાં દિવસ થાય.

મારા કમનસીબના દુઃખ માટે તમે દિલગીર થાઓ છો તે હું ભારે નિસાસાની સાથે વારંવાર સાંભળું છું. પરંતુ હું ખાતરીથી કહું છું કે જે ખોડ હું કદી જાણી શકવાનો નથી તે હું ધીરજથી સહન કરી શકીશ.

ત્યારે જે ચીજ મને મળવાની નથી તેથી મારા મનના આનંદને નાશ કરો નહિ. આ પ્રમાણે જ્યારે હું ગાઉં છું ત્યારે જો કે હું ગરીબ આંધળો છોકરો છું તોપણ હું રાજા જેવો છું.

CASABIANCA.

તે છોકરો બળતા તુતક ઉપર ઉભો હતો; ત્યાંથી તેના શિવાય બધા નાસી ગયા હતા. જે ભડકો લડાઈમાં

ભાગેલા વહાણમાંથી નીકળતો હતો તે મુડદાઓથી ઊંચે ઉભેલા તે છોકરાની આસપાસ પ્રકાશવા માંડ્યો. છતાં તેજાનને કાબુમાં રાખવાને જન્મ્યો હોય તેમ તે સુંદર રીતે અને ઝગ ઝગ થતો ઉભો હતો. બાળક હોવા છતાં તે બહાદુર તથા મજરૂર હતો. ભડકા વધતા ગયા. તેના બાપની રજા શિવાય તે ત્યાંથી ખસે નહિ. નીચે બેશુદ્ધ થઇને પડેલો તેનો બાપ તેનો અવાજ હવે સાંભળતો નહતો. તેણે યુમ પાડીને કહ્યું, પિતાજી ! કહો હવે મારું કામ પુરું થયું છે. તેનો બાપ બે-ભાન સ્થિતિમાં પડેલો હતો તેની તેને ખબર ન હતી.

એકવાર ફરીથી તેણે યુમ મારીને કહ્યું કે પિતાજી ઘોડો હવે હું અંહિથી જાઉં. પરંતુ માત્ર ગર્જના કરતા ધડાકાજ સાંભળાયા અને જલદીથી ભડકા વધી ગયા.

તેની ભમરપર ભડકાની વરાળ લાગી અને તેના હાલતા વાળમાં પહોંચી, અને મોતની એકાંત જગામાંથી શાંત પણ બહાદુર નિરાશાથી તે હજી જોયા કીધું. અને એક વાર ફરીથી યુમ પાડી કે પિતાજી મારે ઉભા રહેવાનું છે. એવામાં શઢ અને દોરડામાં થઇને ગોટેગોટ વળતી આગ તેના ઉપર જલદી ફરી વળી.

વહાણ પૂર તેજમાં ભડકાથી ઢંકાઇ ગયું. ઉંચે વાવટા ફળગત લાગ્યા. અને આકાશમાં ઉડતા વાવટાની માફક બહાદુર છોકરો ઉપર લટકતો હતો. એટલામાં ગર્જના કરતો અવાજ થયો. અને તે છોકરો (બળીને મરી ગયો) અરે ક્યાં ગયો ? જે પવન દરિયામાં તેના કકડા આસપાસ દૂર પાથરી દીધા હતા તે પવનને પૂછો. વહાણનો કુવો, શઢ અને સુંદર વાવટા જેઓએ પોતાનું કામ બરોબર બ-

જાવ્યું હતું તે બધું બળી ગયું. પરંતુ જે ઉમદામાં ઉમદા ચીજ ત્યાં નાશ પામી તે જુવાન નિમકહલાલ છોકરો હતો.

THE HOMES OF ENGLAND.

આખા રમણીય દેશમાં ઉંચાં અસલનાં ઝાડની વચ્ચે ઇંગ્લાંડનાં લગ્ન ઘર કેવીરીતે આવી રહેલાં છે. છાંયડા અને સૂર્યના પ્રકાશમાં થઇને લીલા ઘાસવાળી જમીનપર હરણુ કુદે છે. રાજહંસ કોઇ ચળકતા વહેળીઆના અવાજથી તેમની પાસે જઈ મંદમંદ ચાલે છે.

ઇંગ્લાંડનાં આનંદી ઘરોમાં રાત્રે સગડીઓની આસપાસ કુટુંબપ્રીતીવાળા કેવા આનંદી ચહેરાઓ લાલ પ્રકાશ આગળ જોવામાં આવે છે. ત્યાં કોઇ સ્ત્રી ગાવાતું શરૂ કરે છે અગર તો કોઇ નજીવી વાત કહે છે અગર તો જુનાં પ્રખ્યાત પુસ્તકો કોઇ સારા સ્વરથી વાંચવા માંડે છે.

ઇંગ્લાંડનાં સુખી ઘરોમાં આરામથી ઉત્પન્ન થતી પવિત્ર શાંતિ મંડપ ઉપર કેવી નમ્રપણે આવી રહેલી છે ! જંગલમાં થઇને સત્તારમાં ગંભીર પણ મધુરો ઘંટનો અવાજ આવી રહે છે. તે શાંત વખતે બીજા સઘળા અવાજો પવન પાંદડાંમાં થઇને વાય છે તેથી થાય છે.

ઇંગ્લાંડમાં મેદાન ઉપર હજારો ઝુંપડાં આવી રહેલાં છે. ગામડાંનાં દેવળની આસપાસ રૂપેરી રંગનાં વહેળીઆં પાસે તેઓ શોભી રહે છે. ચળકતી વાડીઓમાંથી તેઓ ડાકીઆં કરે છે. (પાંદડાંનાં) ઝાડનાં ખુણામાંથી દરેક ઘર દેખાય છે. અને ત્યાં પક્ષી પોતાની પાંખ નીચે સુધ્ધ જાય છે તે પ્રમાણે ગરીબ લોકો નિર્ભય રહે છે.

ઈગ્ગાંડના મુખી અને સ્વતંત્ર ધરો, ઝુંપડીમાં તેમજ પૈસાવાળાના ધરમાં દરેક પવિત્ર ધરના રક્ષણને માટે સ્વદેશાભિમાની પુરૂષો પાકે (એવી મારી ઈચ્છા છે.) જે દેશમાં છોકરાંઓ આનંદી સ્વભાવનાં છે અને પોતાના દેશને અને પરમેશ્વરને ચાહે છે તે દેશમાં હમેશા જાડ લીલાં રહેા અને ફુલ છોડ પ્રકાશીત રહેા.

PAGE 147.

THE FIRST GRIEF.

અરે મારા ભાઈને પાછો બોલાવો, મારાથી એકલા રમી શકાતું નથી. ઉનાળો બેઠો છે. ફુલ અને મધમાખ પણુ આવ્યાં છે. મારો ભાઈ ક્યાં ગયો છે? સૂર્યનાં કિરણુ નાં રસ્તે થઈને પતંગીઈ ચળક ચળક કરતું જુએ છે. તેની પાછળ દોડવાની હવે મને દરકાર નથી, અરે મારા ભાઈને પાછો બોલાવો. ?

જે છોડ અમે અમારી વાડીના ઝાડની આસપાસ વાવ્યા હતા તેની ઉપર ફુલ પુષ્કળ આવ્યાં છે; અમારો દ્રાક્ષનો વેલો દ્રાક્ષના ભારથી લચી પડ્યો છે; અરે મારા ભાઈને કોઈ મારી પાસે પાછો બોલાવો !

હે સુંદર છોકરા ! તે મારો અવાજ સાંભળતો નથી. તે તારી પાસે આવશે નહિ. જે ચેહેરો વસંતઋતુની માફક અગાઉ પ્રકાશતો હતો તે તું આ પૃથ્વી ઉપર ફરીથી જીવો નથી.

તેની જીંદગી શુભાખના જેવી ચળકતી ટુંકી હતી. જા, મારા છોકરા, તારે એકલા રમવાનું છે. તારો ભાઈ સ્વર્ગમાં ગયો છે. શું તે પક્ષીઓ અને ફુલ બધું તજીને ગયો છે ? શું મને તે જવાબ નહિ દે ? ધણી લાંબા ઉ-

નાળાના દિવસોમાં તે પાછો આવશે નહિ ? વહેળિયાપાસે અને ખીણમાં અમારું રમવાનું પુરું થઇ ગયું. અરે જ્યારે મારો બાઇ સાથે રમતો હતો ત્યારે હું ઇચ્છતો કે હું તેને વધારે ચાહું.

PAGE 151.

THE MILLER OF THE DEE.

ડી નદી પાસે એક તંદુરસ્ત અને બહાદુર આટામીલ વાળો રહેતો હતો. સવારથી રાત સુધી તે કામ કરતો અને ગાતો. તેના કરતાં કોઇ ચડોળ પક્ષી પણ વધારે આનંદી હતું નહિ. અને તેના ગાયનની ટુંક હમેશાં આ હતી કે હું કોઇની અદેખાઇ કરતો નથી, ના હું કોઈની અદેખાઇ કરતો નથી, અને કોઇ પણ મારી અદેખાઇ કરતું નથી.

૪૬ રાજા હેલે કહ્યું કે મારા મિત્ર તું ખોટું કહે છે. તું તદ્દન ખોટી વાત કહે છે. કારણકે જો મારું હૃદય તારા જેવું આનંદી હોય તો હું ખુશીથી તારી સાથે અદલ બદલ કરું. અને આવા મોટા અને છુટા અવાજે તું કેવી રીતે ગાય છે તે મને હવે કહે અને જો કે હું રાજા છું તો પણ ડી નદી પાસે હું દિલગીર છું.

તે મીલવાળો હસ્યો અને ટોપી નીચે ઉતારી ને કહ્યું કે મને મારું ગુજરાન મળે છે. હું મારી સ્ત્રી, મારામિત્ર તથા મારાં ત્રણ છોકરાંને ચાહું છું. હું ન આપી શકું એવું મારે એકે પાઇનું દેવું નથી. મારેતો ડી નદીનો પ્રતાપ છે. મારા છોકરાં અને મારે માટે ખાવાને માટે અનાજ ઘણવાની ઘંટી તેનાથી ચાલે છે.

હેલે થોડો વખત નિસાસો નાંખીને કહ્યું કે વહાલા

મિત્ર છેલ્લી સલામ, સુખી થા. પરંતુ જો તું સાચો હોય
તો હવેથી કહેતો નહિ કે કાંઈ તારી અદેખાઈ કરતું નથી.

તારી જાડી ટોપી મારા મુગટ બરોબર છે. તારી ધંટી
મારા રાજ્યની મીલકત છે. હે ડી નદીની મીલવાળા તારા
જેવા માણસોનું ઇંગ્લાંડ મગર છે.

PAGE 162.

WE ARE SEVEN.

એક નાનું છોકરું જે ધીમેથી શ્વાસ લે છે અને દરેક
અવયવમાં પ્રાણ છે તેમ સમજે છે તે માત વિષે શું
જાણી શકે ?

મને એક નાની ઝુંપડીમાં રહેનાર છોકરી મળી. તેણે
કહ્યું કે હું આઠવરસની છું. તેના વાળ જાડા હતા. તેમાં
ધણું ગુંચળાં હતાં, તે તેના માથાની આસપાસ ઝુમખાની
માફક બાઝી ગયા હતા. તેનો દેખાવ ગામડાના તથા જંગલ-
ના માણસ જેવો હતો. તેણે ગમે તેમ પોશાક પહેરેલો હતો.
તેની આંખ ધણી સુંદર હતી. તેનું સૌન્દર્ય જોઈને હું
ખુશી થયો.

હે નાની કુમારિકા, બાઈ બેન મળી ને તમે કેટલાં
હશે ? તેણે કહ્યું, કેટલાં ? બધાં મળી અમે સાત છીએ, અને
અચંબો પામીને મારી તરફ જાયું. મેં તેને વિનંતી કરી ને
પૂછ્યું કે તેઓ ક્યાં છે ? તેણે જવાબ આપ્યો કે અમે સાત
છીએ. બે જણ કાન્વેમાં રહીએ છીએ અને બે દરિયામાં
ગયા છે. મારો બાઈને બેન મળી બીજાં બે દેવળના કમ્પા-
ઉંડમાં (દાટેલાં) છે. અને ત્યાંજ એક ઝુંપડીમાં હું મારી
મા સાથે રહું છું.

તું કહે છે કે જે જણ કાન્હેમાં રહે છે અને જે દરિયામાં ગયાં છે, છતાં તમે સાત છો ! તે કેવી રીતે તે મને કહે, વહાલી કુમારિકા આવું કેવી રીતે બને ?

ત્યારે તે નાની છોકરીએ જવાબ દીધો. છોકરા છોકરીએ મળી અમે સાત છીએ. અમારામાંનાં જે દેવળના કમ્પાઉન્ડના ઝાડ નીચે સુતેલાં છે. મારી નાની કુમારિકા, તું આમ તેમ દોડે છે, તારાં અવયવો ચાલાક છે. જો જે દાટેલાં છે ત્યારે તો તમે માત્ર પાંચજણો.

તે નાની છોકરીએ જવાબ દીધો. તેમની કબર તાજ લીલી છે; તે જોઈ શકાય છે. મારી માના બારણેથી બારેક પગલાં દૂર છે અને તેઓ પાસે છે. હું ત્યાં મારાં મોજાં ગુથું છું. મારો રૂમાલ ત્યાં હું ભરું છું. ત્યાં જમીન પર જેસીને તેમને ગીત ગાઇ સંભળાવું છું.

અને સૂર્ય અસ્ત થયા પછી જ્યારે આકાશ સ્વચ્છ અને સુંદર હોય ત્યારે હું મારું નાનું કટોર ત્યાં લઇ જઈ છું અને ત્યાં વાળું કરું છું.

પ્રથમ મારી બેન જોદન મરી ગઇ હતી. તે પથારી વશ હતી. પીડા પામતી હતી. તેના દુઃખમાથી ઇશ્વરે છોડવી ત્યારે તે ચાલી ગઇ. તેથી તેને કબરસ્તાનમાં દાટી હતી. અને જ્યારે ઘાસ સુકું હોય ત્યારે તેની કબર આસપાસ હું અને મારો ભાઇ જોન રમતાં.

અને જ્યારે જમીન ખરફને લીધે સફેદ થઇ જતી અને હું દોડતી અને સરી જતી ત્યારે મારા ભાઇને જવાની જરૂર પડતી અને તે પણ તેની પાસે સુતેલો છે.

મેં કહ્યું કે જો તે જે પણ મરી ગયાં છે ત્યારે તમે

હવે કેટલાં છો ? તે નાની છોકરીએ તરતજ જવાબ દીધો
અરે સાહેબ અમે સાત છીએ.

પણ તેઓ મરી ગયા છે. પેલા બે મરી ગયા છે.
તેમના આત્મા સ્વર્ગમાં ગયા છે. આ બધું બોલવું બ્યર્થ-
હતું કારણ કે હજી તે છોકરી તેની મરણ પ્રમાણેજ જવાબ
આપતી અને કહેતી કે ના અમે તો સાતજ છીએ.

PAGE 206.

ALICE FELL.

ટપાલીએ ધણીજ ઝડપથી ગાડી ચલાવી કારણ કે
ગડગડાટ કરતાં વાદળાઓમાં અંદ્ર ઢંકાઈ ગયેલો હતો. એ-
વામાં એકાએક મેં એક દિલગીરી તથા વિલાપનો અવાજ
સાંભળ્યો. પવન ધણી દિશામાં વાતો હોય તેવો અવાજ મેં
વધારેને વધારે સાંભળ્યો. તે બાજુ ગાડીની પાછળ પાછળ
આવતો હોય તેમ જણાયું. અને હજી પણ તે પહેલાંના
જેવો જ અવાજ મેં સાંભળ્યો.

આખરે મેં તે છોકરાને બોલાવ્યો. તેણે તે સાંભળીને
ઘોડાને ઊભા રાખ્યા. પરંતુ ઊમ કે અવાજ કે તેના જેવું
બીજું કંઈ સંભળાયું નહિ.

તે છોકરાએ તેની ચાલુક ચલાવી અને ઘોડા વરસા-
દમાં જલદીથી ચાલ્યા. અને તરતજ મેં તે સપાટામાં અ-
વાજ સાંભળ્યો અને તેને ફરીથી ઊભા રહેવાનું કહ્યું. નીચે
ઊતરીને મેં કહ્યું આ દયાજનક અવાજ શેનો થતો હશે.
એટલામાં મેં ત્યાં ગાડી પછળ એકલી બેઠેલી નાની છો-
ડીને જોઈ. ‘ મારો ઝબ્બો ’ એ શબ્દો શિવાય બીજું
કંઈપણ બોલી નહિ. પરંતુ મોટેથી અને દુઃખકારક રીતે

રડી. નિખાલસ હૃદય ફાટી જતું જણાયું અને બેઠી હતી ત્યાંથી તે નીચે કુદી પડી.

હે છોકરી ! તને શું દુઃખ થાય છે ? તેણે ડસકાં ખાધને કહ્યું કે અહિંઆ જુઓ. મેં તેના અબ્બાને પૈડામાં ભરાઈ ગયેલો જોયો કોઈ વાડીમાં ચાડીઆ ઉભો કીધો હોય તેની ઉપર લટકાવેલા ફાટેલા તુટેલા ચીંથરા જેવો તે હતો. નારખા અને દાંતા વચ્ચે તે ગુંથાઈ ગયો હતો. તેણે તેની છુટો કરવામાં અમને મદદ કરી અને સંભાળતી અમે એકઠાં મળીને તે ચીંથરેલાલ થયેલા કાટને કાઢ્યો.

હે છોકરી તું ક્યાં જાય છે ? આ એકાંત રસ્તે રાતની વખતે તું ક્યાં જાય છે ? તેણે જરા અસમ્યપણે જવાબ દીધો કે હું ડરહામ જઈછું. ત્યારે ચાલ મારી સાથે ગાડીમાં. કોઈ પણ ઉપાયથી તે ખુશી ન થાય તેવી સ્થિતિમાં તે બેઠી કંગાળપણે વારંવાર વારે ધડીએ ડસકાં ખાતી હતી. એવી રીતે કે જાણે તે તેના દુઃખનો કદી પારજ આવશે નહિ.

હે છોકરી તું ડરહામમાં રહે છે. દુઃખમાં તે બોલી શકી નહિ. પછી કહ્યું કે મારું નામ એલીસકેલ છે. મારાં માઆપ મરી ગયાં છે. સાહેબ હું ડરહામની છું ફરીથી તેનું હૃદય તેજ વિચારથી ગુંગળાતું હોય તેમ તેની દિલગીરી ઘણી વધી ગઈ અને તે સંઘળાતું કારણ તેના ફાટી ગયેલો અબ્બો હતું.

ગાડી આગળ ચાલી. અમારી મુસાફરી પુરી થવા આવી. અને મારી પાસે બેસીને જાણે તેની એકની એક સખી મરી ગઈ હોય તેમ તે રડી અને જાની રહેજ નહિ.

અમે દારૂના પીઠા તરફ ચાલ્યા. મેં એલીસ અને તેના દુઃખ વિષે દુકાનદારને કહ્યું અને તેના માટે જીનને બદલે એક નવો ડગલો વેચાતી આણી આપવાને માટે તેને મેં પૈસા આપ્યા. મેં કહ્યું કે તે ડગલો ધણોજ ગરમ હોવો જોઈએ તથા તેના રંગ ઘેરો ભુરો હોવો જોઈએ. બીજેજ દીવસે તે માળાપ વગરની છોકરી એલીસફેલ (દુઃખ ભુલી ગઈ અને) સુખી મગરૂબ ચહેરાવાળી જણાઈ.

PAGE 264,

I REMEMBER.

જે ધરમાં હું જન્મ્યો હતો તે મને ખૂબ યાદ છે. સવારમાં જે નાની બારીએથી સૂર્ય ડોકીયાં કરતાં અંદર આવતો તે બારી પણ મને સારી રીતે યાદ છે. તે કદી જોઈએ તે કરતાં વહેલો આવતો નહિ અથવા જોઈએ તે કરતાં વધારે વખત રહેતો પણ નહિ. (બરોબર વખતે ઉગતો અને આથમતો) પરંતુ રાતમાં હું મરી જઈ એવું વારંવાર હું ઇચ્છું છું.

લાલ તથા સફેદ ગુલાબ, વાયોલેટ ફુલ અને લીલી નામના છોડનાં, પાંદડાં તથા ચળકતાં ફુલ મને ખડુયાદ આવે છે. જાંબુડીયા રંગના લાઈલેકના ફુલછોડ જ્યાં ચલ્લીઓ માળા બાંધતી અને જ્યાં મારા લાઈએ તેની વરસગાંઠને દીવસે લેબર નમનામનું ઝાડ રોપ્યું હતું તે મને સાંભરે છે; તે ઝાડ હજી ઉભું છે.

જ્યાં હીંચકા ખાવાંની ટેવ હતી અને ચકલીઓને પાંખ ઉપર તેટલીજ તાજી હવા મળતી હશે તેમ હું જ્યાં ધારતો તે બધું મને સારી રીતે સાંભરે છે. જે મારો આત્મા હાલ આટલો ઉદાસ છે તે તે વખતે પીંજામાં એટલે પક્ષી

આમાં ઉક્તો હતો. અને મારી આંખના ઉચ્ચ ને ઉનાળા-
ના ખાખીયાથી ભાગ્યેજ શાંતિમળી શકતી.

કાળાં અને ઊંચાં દેવદારનાં ઝાડ મને વારેવારે યાદ
આવે છે. તેમની નાજુક ટોચ છેક આકાશની નજીક છે તેમ
હું ધારતો હતો. તે એક મૂર્ખાઈ ભરેલું અજ્ઞાન હતું. પરંતું
હું છોકરો હતો તેના કરતાં સ્વર્ગથી હું ઘણો વધારે દૂર
હું તે જાણીને કંઈજ ખુશી થતી નથી.

તૈયાર છે ! ખરીદો !! અવશ્ય ખરીદો !!!
વિદ્યાર્થીઓ માટે ઊમદા તક.

કારભારી કૃત.

ધિ સ્ટુડન્ટસ ઇંગ્લીશ.

ઇન્ડિયન ગુજરાતી.

ઉત્તમ ડિક્શનરીઆ.

કી. રૂ. ૩-૦-૦

ડિક્શનરી.

ગ્રીલ્ડ કવર.

ધી. ગુજરાતી ઇન્ડિયન ઇંગ્લીશ,

કી. રૂ. ૩-૮-૦

ડિક્શનરી.

ગ્રીલ્ડ કવર.

બેવડો લાભ !

અને ડિક્શનરીઓ સાથે મંગાવનારને રૂ. ૫-૧૨-૦
માં મળશે. પોષ્ટેજ ભરવું પડશે નહિ. એક ડિક્શનરી મંગા-
વનારને પણ પોષ્ટેજ માફ છે. આશા છે કે દરેક વિદ્યાર્થી
આ અમુલ્ય લાભ લેશે.

રણછોડલાલ મોતીલાલ શાહ.

બુકસેલર પબ્લીશર.

રીત્વીરાડ—અમદાવાદ.

વિદ્યાર્થીઓને અત્યંત ઉપયોગી સી.કે.સી.

ઉત્તમ પુસ્તકોની

લેગ્જસ્ટ્રેટ્સ-આઇ સેવીંગ સીરીઝ—ધણી ખરી સ્કુલોમાં ટેકસ્ટબુક તરીકે ચાલે છે. ઇંગ્રેજીના જ્ઞાન મેળવવા સારૂ ખરેખર આ એક ઉત્તમ નોટબુક છે. ૭૫ પૃષ્ઠ સુંદર તથા પુરું ગ્રીટ કવરથી બંધ છે. કિંમત પૃષ્ઠ બુકના કદના પ્રમાણમાં છે. ક્ર. ૦-૧૨-૦.

ઇલીઅડ—મોટા અક્ષરમાં ધણી સરસ પડી ચુકી છે. આ ઇલીઅડમાં સંપૂર્ણ છે. કિ.

મેકોલેઝ હોરેશીઅસ—ગુપ્તે એડીશન

આવૃત્તિ—સ્ટાન્ડાવાર સંપૂર્ણ અસલ નોટ સાદું

આ બુક અનુભવી શિક્ષકોએ થોડા વખત પરજર

અહાર પડેલી બધી નોટોમાંઉત્તમ છે છતાં કિંમત પણ

છે. એક વિદ્યાર્થી પાસે બીજી જાતની ચોપડી હતી છતાં

પાસેથી જોઇને તે મંગાવી અને બીજી જાતની મોકલવામાં ન

આવે તેથી તેનું આખું ટાઈટલ પેજ કાગળમાં ઘસડ્યું

હતું. કિ. ૦-૮-૦

ધિ ટીચર—(પોતાની મેળે ઇંગ્રેજી શીખવાનું પુસ્તક)

વ્યાકરણના નીચમેથી ભરપૂર વગર કંટાળે આનંદથી શીખ-

વનારું પુસ્તક આજ છે. બીજા બધાં માત્ર નકલીઆત છે.

રણછોડલાલ મોતીલાલ શાહ.

બુકસેલર પબ્લીસર.

રીપ્રીન્ટ—અમદાવાદ.

! આ ઉમદા તક સુમાવસો નહિ !! ખરીદો !!!
વિદ્યાર્થીઓના લાભ ખાતર.

‘**ઇંગ્લીશ હિન્દુ ગુજરાતી ડીક્શનરી.**—
 લી ડીક્શનરીમાં સૌથી સરસ ને કિંમત.
 વિદ્યાર્થીઓને પસંદ પડેલી, પ્રુફળ શબ્દો.
 ૩૨, બ” એસતા અર્થોવાળી, ઉત્તમ ગોઠવ-
 ણી ડીક્શનરી ખરીદ કરવી હોય તો આજ
 ૥ ડીક્શનરી ખરીદ કરી એટલે પછી
 ૧૧ ખરીદવી પડશે નહિ. નિરર્થક શબ્દો
 ૧૧”ઓને ખોટા કંટાળો ન આપતાં જેમ અને
 ત્રગતાં વધુ શબ્દોના સમાવેશ કરેલો છે.
 અર્થ થાય છે ત્યાં ઇટાલીક શીગરમાં જુદો
 ૨” તેથી વિદ્યાર્થી પોતાને નેમનિ શબ્દ વગર
 ૧૧”ની કહાડે છે. માટે બીજી એક ડીક્શનરી ખ-
 નિ સ્ટુડન્ટ્સ પર્વાજ ડીક્શનરી ખરીદ કરવા જલામણ કરીએ
ત્રગમની-સુશીલીન સોનેરી આઇન્ડીગની
 ૨ આઠપેજી-ખસો કરમાની છે. ડીક્શનરીનું

ક્રી. ૩ તથા સાઇઝ જેતાં કિંમત મળ્યાજી જુજ રૂ. ૬-૦-૦
 જતાં પણ વિદ્યાર્થીઓને વધુ લાભ આપવા
 કેરોનેશનની યાદગીરીપર આ વરસ માટે
 ૧-૪-૦૦ આપીશું. વી. પી. પોપ્ટેજ જુદું. વળી દરેક
 વ્યર્થ લાભ લે તે માટે અમેએ બહુજ હલકા કામગમાં
 પેલી છે. તે હાલમાં રૂ. ૪-૦-૦ આપીશું.

ચ સ્ટુડન્ટ્સ મોડેરા રૂ. હિન્દુ ગુ. ડીક્શનરી—
 (સારી ફત) આ ડીક્શનરી વિદ્યાર્થીઓમાં એટલી બધી
 સદ પડી છે કે હુંક વખતમાં તેની ત્રણ આવૃત્તિઓ થઇ છે.
 ૧૦જી આવૃત્તિની પણ હવે જૂજ નકલો બાકી છે. મળ કિ.
 ૨-૮-૦ તેની ઘટારેત્રી કિંમત રૂ. ૨-૦-૦ છે.
 જ ડીક્શનરી હાલમાં રૂ. ૧-૧૨-૦ આપીશું. ઘેર બધાં
 આપીશું પોપ્ટેજ માફ છે

બીજી ઉપયોગી ડીક્ષનરીઓ.

ધ સ્ટુડન્ટસ ડ. ઇન્ડુ ગુ. ડીક્ષનરી—(

પૂર્વ) સુપરસેમ્પ્લઆરિયલ પપ૦

સેનેરી બાલકામ છે. કિ. ર.

બટાટેલી કિ. રા. ૨-૦-૦ આપીશું.

દુબર પ્રકાશ—૨૦૦ - ૪મઃ

વસ્તુઓ જે જે આપણે જોઈએ છે

તેવાર થાય છે. તેની સંપૂર્ણ માહિતી

છે. બટાટેલી કિ. રા. ૧-૦-૦. ઘેર બેઠા =

ધ ટિચર—ઈંગ્લિશ શીખવા મા.

બધા વિદ્યાર્થીઓએ આ બુકની મદદથી

જ્ઞાન મેળવ્યું છે. કિ. રા. ૧-૪-૦ છે. બટાટેલી કિ.

૧-૨-૦ છે. ઘેર બેઠા રા. ૧-૨-૦ આપીશું. વી. પી. પોસ્ટ-

જ માફ છે.

ધ સ્ટુડન્ટસ ગુ. ઇન્ડુ રં. ડીક્ષનરી—(કારભારીકૃત)

ગુજરાતી તમામ શબ્દોનું ઇમેજ વનખુવા માટે આતિ ઉપયોગી છે.

કિ. રા. ૩-૮-૦. પોસ્ટેજ માફ છે. જાપ બાઇ-ડીંગ સારી છે.

પોકેટ ડ. ઇન્ડુ ગુ. ડીક્ષનરી—કિ. રા. ૧-૦-૦

છે. નોવેલો તથા ન્યુસપેપરો વાંચતી વખતે આતિ ઉપયો

ગ્રહ પડે છે. મૂળ કિ. રા. ૧-૮-૦ બટાટેલી કિ. ૧-૦-૦

ઘેર બેઠા આપીશું.

આ સીવાય હરકાઈ ઇંગ્લિશ-ગુજરાતી પુસ્તક સ

ને સસ્તું જોઈએ તો તરત નીચેનાં સ્થળોથી મંગાવી

એકઝામીનેશન વખતે ઉપયોગી થઈ પડે તેવી જુદા જુદા વિષયો

જુદી જુદી નોટો—વિગેરે વેચાતી અગર છાંડે પણ મ

“ સૂચીપત્ર ” મફત મંગાવી શકો.

રણછોડલાલ મોતીલાલ શાહ.

પુસ્તકો વેચનાર અને છાંડે આપનાર રીઝીસા અમદાવાદ.

